

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus, Dissapte 1 de Septiembre de 1900

Núm. 3.655

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofre, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (FORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 1
En provincias trimestre 3/50
Extranjer y Ultramar 7
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de.....

TOS

La que paga més contribució de la província.

ACADEMIA FROEBELIANA

Baix l' advocació de Ntra. Sra. de Montserrat

Carrer de la Presó, núm. 22.

La Directora d' aquest Colegi docent posa en coneixement del públich que desde 'l primer de Septiembre pròxim quedarán obertes las classes de 1.ª ensenyansa en sos tres graus de *parvula*, *elemental* y *superior*, en quals seccions, especialment en la de *parvula*, se seguirán ab tot rigorisme las teorías sustentadas per los emponents pedagogs Froebel y Lopez Catalan.

CLASSES ESPECIALS

LABORS: D' adorno, tapicería, brodats, etc., etc., baix la direcció de D.ª Emilia Domingo.—FRANCÉS: Professora, Mme. Goujard.—SOLFÈIX y PIANO: D. Ricardo Guinard.—DIBUIX y PINTURA: D. Ramón Casals.—CORTE: Modificació de figurins y montura de sombreros, D.ª Antonia Cabré.

Nota.—En lo referit Centre s' admeterán alumnas internes, mitj pensionistas y recomanadas ab subjecció al Reglament interior del mateix.—La Directora, María Fabra.

Seció doctrinal

Contra la premsa

Lo govern actual s' ha distingit com poch altres en sa persecució y odi contra la premsa periódica.

No hi ha valgut que son president ne sigui fill; que de la premsa sortiren y per medi de la premsa s' donaren a coneixer com homes públics, molts dels ministres que en aquell comparteixen avuy las dolsses de turró ministerial.

Pero aixó no ha sigut óbica pera que establissin una abusiva intervenció oficial en contra de la informació y campanyas dels periódichs.

Aixís pagan un deute d' agraïment a qui 'ls puja fins al lloch que ocupan.

A ningú s' mostraren los periódichs tan benévols com en Silvela fins que aquest feu impossibles ab sos erros totas las benevolencias. Volgué seguir amagant aqueixos erros, però, com conseguirho?

Donchs, atacant a la premsa.

Y desde que tal acort se pregrué no hi ha ressort extraordinari que hagi deixat d' esgrimir contra aquella a qui tant denhen aquesta unió d' uns quants disfressats de conservadors sens doctrina ni principis, pero en un fi més proper del que en son desmesurat orgull se creuhen.

Segueixin sa campanya contra la justicia, la veritat y la rahó que tot espanyol suposa atacar a la premsa periodística resó fidel de la opinió pública, que 'ls hi passará lo qui al cel escup que li cau la saliva en lo front.

Molt alta es la missió de la premsa y son ells molt petits y miserables pera atacarla.

Podrán entorpiria momentáneament pero no més.

Notas del extranger

TRANSVAAL.—Sempre hem cregut que, mes que l' orgull dels imperialistas, lo móvil principal de la incua guerra contra 'ls boers era senzillament lo negoci, creencia que ére trobém del tot confirmada. En Chamberlain ho ha donat a entendre, encare que d' un modo indirecte. La rahó social «Kynoch, Chamberlain et C.ª» ha fet un negoci dels més rodons ab lo sumístris de la *cordita*, producte explosiu, al exércit británich; negoci que ha cridat la atenció al diputat M. Lloyd-George, qui ha cregut del cas interpelar en plena Cambra al ministre de las Colonias. Aquest res-

pongué d' una manera vergonyosa, abstenintse, ab molt cuydado, de contestar del modo insolent que te per costum quan vel «aixefera» a un contrari. Ab paraulas més ó menos cobertas vingué a dir lo «conquistador» del Transvaal, que una cosa es la política y altra 'l negoci comercial. La opinió pública, no patriòtera, s' ha escandalizat de les enormes ganancias que 'ls «aprofitats» imperialistas Kynoch y Chamberlain, germans han fet, prelevantse de la ventajosa situació que ocupan. Joseph Chamberlain, ministre de las Colonias; Anstin, fill del anterior, lord del Almirallatje, y Ricart Chamberlain, germa y oncle respectivament dels esmentats, gerent de la casa provehidora del exércit! Naturalment, explotaren la situació, en termes que en lo mes de Janer d' aquest any la casa Kynoch Chamberlain ha proporcionat al govern inglés 2. 250,000 lliures de *cordita*, mentres que set altres cases comercials, que feren oferiments al govern de que li proporcionaria la mateixa mercadería a un preu inferior, (a poca diferencia la meytat del que exigí la casa Chamberlain) no han rebut la més petita demanda.

A consecuencia de las queixas formuladas s' ha obert una informació que, efectivament, no donará cap resultat. Lo nepetisme també es agradable al ministre «destructor» dels boers, y encare que en las eleccions próximas pensan alguns que Chamberlain y sa «pandilla» osurén del lloch elevat que ocupan, no faltarán recursos al sixerit secretari de las Colonias pera que la «familia» no 'n surti perdent.

Ocupantse també d' aquestos escándols diu un diari: «Inglaterra invoca pera Xina 'l principi de la porta oberta, y tanca ella la dels ministeris a tots aquells que no tenen pas parents ó amichs en lo poder. Aixé- quém los ulls el cel pensant en la corrupció administrativa de Yildiz Kiosk, de Madrid y de Pekin, sense adonarnos de lo que passa a Pall Mall. He estat preoiosa una pérdua de 50,000 homes y de 100 milions de lliuras pera que comenci a ferse una mica de llum, y totjust som al comensament».

Y 'l fet es que la llum no sols se farà per lo que mira a las murriades dels chamberlainistas, sino sobre las brutalitats més execrables perpetradas per un poble en ple estat de barbarie, quan tracta ab los demés. La historia moderna d' Inglaterra n' está pleníssima de planas horribles y vergonyoses. La última que s' está escribint figura «dignamente» al costat de las altres.

«La guerra dels Transvaal, ho havém dit desde 'l primer dia y no acabarém de repetirho, es una guerra injusta y nefasta. Pero, al menos, s' hagués con-

»dubít fins aquí per los inglesos sense horrors inútils. »Cambierén los temps? Los llorens de Weyler a Cuba »impideixen de dormir als generals inglesos? «Es una »guerra d' extermini que comensa? Lo que passa a 'l »Africa austral es ja suficientment grave. Mes les mi- »adas que reclaman la opinió y la premsa unionistes a »Inglaterra son talment bárbares, que no hi haurá si- »no un crit en l' univers civilizat si may son aplica- »des.» Aixís diu un dels diaris més sérios que s' pu- »blican a Fransa al ocupar-se de las vexacions del »«Weyler británich», exasperat per la heroica resisten- »cia dels boers.

»Vejal que tot un lord, com Roberts, se n' hauria »de donar vergonya d' imitar a segons qui...! Y, qué »dirém de la premsa chamberlainiana? Deixa molt enrere, »per lo bàrbara y per lo estúpida, a la rotativa d' aquí »en sos millors temps. La *Saint James Gazette*, deya l' »altre dia: «Havém emprés la conquista del Transvaal. »Si no s' pot obtenir, exceptuada la transplantació to- »tal dels habitants, será menester desfernos de las do- »nas, homes y criaturas.» Lo *Morning Post* no s' acon- »tenta ab tant poca cosa. «Jo crech, diu, que 'l pillatje »es una cosa bona. Es d' un efecte saludable sobre 'ls »habitants del país que s' travessa...»

Pillatjes, robos, incendis, morts, deportacions... aixó aconsella la premsa liberal y ministerial inglesa a últims del sigle XIX, pera arrodonir lo negoci de quatre perdularis, farts de milions, que s' diuhen imperialistes!

Lo cert es que la *virtut* británica ha anat molt a menos y que 'l colós John Bull se va tornant micros- còpich moralment.

COLONIA DEL CAP.—Llegím en un diari que, en lo debat del *bill de trahició*, que s' discutí en lo parlament are de poch, Mr. Graas condemná ab termes violents la política del govern británich, manifestant la sorpresa en que s' trobava en vista de que tota la Colonia no s' hagués sublevat ja contra la metrópoli. Ab tot, digué, que no dubtava pas de que si 'l projecte de ley s' adoptés, provocaría una insurrecció general; y ategí, per últim, que la ley que s' discutira era la mida més incua que jamay s' hagués presentat per lo govern británich.

Es ha Inglaterra en apurar los medis més execrables. Ab ells demostra que s' troba débil pera retener lo que ha anat agavellant, ab males medis, en lo que va de sigle. Está en las vigilies de la desfeta del gran imperi, y es per aixó que a falta de llassos morals, forja cadenas, y a la rahó oposa la vessania de las orneltats. Sempre há estat aixís.

MACEDONIA.—La causa de la emancipació de Macedonia está passant un dolent período de lluyta intestina que retardará la hora de la llibertat. No fa molt que a Bucarest morí a mà dels revolucionaris lo professor Mikailcano, home odiat per los qui, desde Sofia, porten lo moviment de lliberació nacional. Aquest fet ha donat motiu pera augmentar las midas de repressió per part dels turchs, y fer més fonda la divisió entre 'ls búlgars y 'ls rumans, quins respectivament s' acusan de males companys de causa, venuts al expressor comú, y causant del retard de la definitiva emancipació de la patria. Aixó fa un grandíssim mal a una y altres, perpetuantse lo *status quo* indefinidamente. Los rumans de Macedonia y 'l govern rumá s' han declarat contraris al comité Sofia, que prepara equitaments l' adveniment de la llibertat. Empero las maquinacions del Comité no son acceptadas pels rumans, y no 'ls falta la rahó, donchs, que medi d' assassinats y sem-

brant lo terror no s'atrau a niagu, per santa y justa que sia la causa que s' defendi.

Per altra part, l'alt comer de Sofia, format en sa major part per macedonians, naturalisats com a rumanos, desitja la emancipació de Macedonia, mes a cop prou obtinguda pels medis usats pel Comité búlgar de Sofia.

Veurém com se resoldrà l' conflicte d' aqueixa nacionalitat qual components, enemistats entre sí, fan tant de mal a la causa de la emancipació, ab no poca satisfacció de Turquia.

Mes no cal desesperar; creyém que la causa nacional de la Macedonia farà son camí, malgrat los entrebanchs de tota mena que s' oposa a obtenir lo deslliurament,—per dita nació—del jou turch. Lo Comité macedonià dona la culpa de tot a las potencias de la triple aliança y al govern romá, convinguts pera ajudar al sultá a sostenir las cadenas que lligan encara al poble macedoni al trono d' Abdul-Hamid, y 'ls fa responsables de las desgracias que sobrevindrán si pretenen contenir al comité executiu en sos travalls de propaganda y d' acció pera lograr la independència de la patria opresa.

PRELEHÍ CASADES Y GRAMATVES

L'urna de Sant Pere Armengol

L'urna que guarda las despuilas de Sant Pere Armengol, que com saben nostres lectos ha sigut enviada al Mussen artístich-religiós de la Arxidiócesis de Tarragona, porta grabada aquesta llegenda: «En l'any 1648 los soldats castellans vingueren de la ciutat de Tarragona a la Guardia de's Prats y cremaren la iglesia parroquial de Sant Jaume, quedant tots los retaules devorats per las flamas, menos un Sant Cristó que era en l' altar del Sant Noy Jesús y aqueixa caixa ó urna, ahont estava depositat lo cos de Sant Pere Armengol, y al arribar lo foc a la mateixa caixa quedá apagat se pot dir miraculosament; puig que s' trobaren las brasas apagadas damunt d' un drap que hi havia. També foren cremats los documents referents al convent dels Mercenaris de la ermita de Ntra. Sra. dels Prats, del qual en lo sigle XV, encara s' hi veyan runas. (1). La caixa ahont se guardan ara las reliquias ó cos de Sant Pere Armengol; fou feta en l' any 1653.

Havent quedat dita iglesia sense retaules ni adornos, los Monjos de Santas Creus, qui eran senyors feudals de la Guardia dels Prats, desde l' any 1234, donaren alguns retaules y imatjes pera adornar la esmentada iglesia, quals son, lo retaulé gótic, que pochos anys enrera era l' altar major, y consta de sis caras ó sia quadros, ahont están pintats y daurats alguns misteris de goig y de gloria, essent lo del mitj, la mort de la Verge Maria, titular de Santas Creus, y l' bancal ahont están pintats alguns profetas, apóstols, martres y confessors; la imatge de Santa Maria que te deu pans d' alsaria, també d' estil gótic, corresponent al retaulé de talla que deurían construir després del enterior en pintura, ab sa peanya y duas agullas piramidals del mateix; més, dos retaules que hi havia del mateix estil l' un del Naixement del Fill de Deu y l' altre de la resurrecció ab los Sants Benet y Bernat que son en la capella de Ntra. Sra. del Roser.

Alguns anys després lo Rdm. senyor don Joseph Linás, de l' ordre de la Mercé, arquebisbe de Tarragona, feu edificar l' espayosa capella dedicada a Sant Pere Armengol, dotantla de varias rendas y ornamentals pel cult de dit sant; pero que en lo sigle actual tot s' ha perdut, ja per las lleys desamortisadoras, ja pels saqueigs que ha sofert la referida iglesia en las guerras passadas.

Guardia dels Prats, 27 de juliol de 1897.—Joan Pié, Pre. Rtr.»

Las victimas de la ciencia

Lo Lokal Anzeiger, de Berlín, dona compte d' un trist accident suert fa pochos dias per un metje del Institut Bacteriológich de Luisenstrasse.

Se trobava l' oitav doctor fent unas preparacions anatòmicas quan, distretament, deixá per un moment lo cigarro sobre una de las taules inmedias.

Al notar lo metje quefe que son company havia tornat a fumar lo mateix cigarro, li preguntá: «Ha posat vosoté l' cigarro en aqueixa taula?»

Contestant l' interrogat afirmativament, digué l' doctor:

«Allavors estaré vosté probablement inoculat del bacilo carbuncós.»

(1) Arriu vell de la parroquia de Guardia dels Prats. Los esmentats documents eran en un armeri de la segristia vella que estava darrera l' altar de Sant Jaume.

bacilo carbuncós. Ahir mateix ho usat aqueixa taula pera fer algunas preparacions.

Pot suposarse l' terror que s' apoderaria del imprudent metje, tant més quant que havia presenciat éil mateix, lo dia anterior los efectes de la inoculació del carbunco; tots los cunills y ratas sotmesos al experiment moriren als pochos minuts de ser inoculats, donchs sabut es que la terrible malaltia es rapidament mortal en los animals.

Quan se tracta dels srs humans los efectes de la inoculació carbuncosa trigan algo més, no apareixent la dolencia fins al cap de quatre a sis dias. Las consecuencias son, no obstant, fatals en la majoria dels cassos.

Encar que s' prodigaren a la víctima del accident que re'ata lo periódich berlinés tots los auxilis de la ciencia, se dápta que pugui salvarse, per las circunstancias especiales en que s' ha verificat la inoculació.

CRONICA

Sessió del Ajuntament

Ab la presència del tinent d' alcalde senyor Vergés y estant presents los regidors senyors Massó, Oliva, Amar, Jordana, Ariés, Pallejá y Navás (E.) se constituí la junta del cens formada pels senyors regidors presents, senyor Capità de la guardia civil y 'ls mestres d' estudi senyors Sagrañes Vail y Ferraté.

Seguidament s' obrí la sessió presidida pel senyor Briansó y ab asistencia dels senyors regidors citats inclós lo senyor Navás (I.)

Se llegí y aprobá l' acta de la anterior ab una esmena que fá l' senyor Pallejá en lo referent a las gestions de la comissió que visitá al senyor Sedó per la cuestió d' aigüas.

Se doná lectura a una sollicitud del senyor Contador municipal exposant las rahons que l' assisteixen pera reclamar un oficial que secundi 'ls seus travalls excessius, al ensemps que, pera portar a cap en lo temps degut la feyna extraordinaria que reportan los presupostos se 'l procuri fer auxiliar, acordantse sigui l' senyor Planás qui l' ajudi en aquest treball y passi a la secció corresponent la seva petició pera que dictamini lo que cregui procedent.

S' aprobaren varis dictámens, excepció del negatiu a la petició de la societat «El Circulo» que sollicitava una modificació en lo lloch hont deu aixecarse lo teatre d' estiu que deu construir l' esmentada societat.

Lo senyor Navás (E.), rebutjá l' dictámen, opinant igualment lo senyor Oliva y defensantlo l' senyor Pallejá, acordantse, després de breu discussió, que quedi per vuit dias sobre la taula.

Y ab la aprobació de varis comptes de particulars contra l' Ajuntament s' acabá l' despaig ordinari.

Feu ús de la paraula lo senyor Amar, president de la secció d' Hisenda, y d' una manera detallada y clara ressenya la forma convenient de confeccionar los presupostos pera poguer cobrir degudament las verdaderas necessitats. S' acordá aprobarse en principi lo projecte y estudiarlos detingudament entre tant quendan per 15 dias exposats al públich.

Los senyors Navás (E. y J.) y Amar feren algunas observacions sobre l' mal estat en que s' troban alguns trossos de vías ocasionat pels darrers ayguats.

Lo senyor President de la secció de Foment contesta que s' estudiará l' medi d' arreglar aquells desperfectes y aixís s' acordá.

Y després d' altres assumptos s' aixecá la sessió.

En lo Santuari de la Verge de Misericordia, avuy a las sis de la tarde s' hi cantarà una Salve nova, composició del noy Manel Montero, deixeble del mestre de música nostre amic en Miquel Planás, director de la escolanía de la ermita.

Demá diumenje a las 9 de la nit tindrà lloch en la societat «La Perla», un ball, essent amenisat per la banda «Juventut Reusense».

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de consums per diferents especies puja a la cantitat de 2334 28 pessetas.

Llegim en nostre estimat confrare «La Renaixença», de Barcelona:

«Ha quedat en llibertat provisional, mitjantsant fiança, nostre bon company de causa En Joseph Roig Rouqué, de Vilafranca del Panadés, en lo proces que se li segueix per la denuncia d' un article publicat en nostre colega de Reus Lo SOMATENY.

Lo distingit juriconsult reussench en Ramon Viñella y l' procurador en Sinforiá Sardá s' hen ofert per conducte de la «Unió Catalanista», pera la defensa del senyor Roig y pera la del celebrat escriptor En

Joseph Barbany, processat aixís mateix per una poesia inserta en aquell mateix diari.

«Se ns diu que al Director de Lo SOMATENY, en Ferró y Gendre, també processat s' ha encarregat de defensarlo l' conegut advocat y ex-Alcalde de Reus En Pau Font de Rubinat, y de procurador causidich En Manel de Penarrubia.

De tot cor los desitjém bona sort a tots.»

Aixís seria en óas de que 'ls processos ns portessin a ocupar lo banch dels acusats, que ja seria l' colmo del odi que ns tenen nostres enemichs. Pero tot podria ser.

«Rin epígrafe» titula lo «Diario de Tortosa» un suello referent al premi de la flor natural y elecció de la reyna de la festa en los jochs florals que s' celebrará en la ciutat del Ebre lo dia 7 del present.

Lo suello en qüestió sembla amagar tant de misteri que si l' colega no ns diu lo que hi hagi sobre aixó y ns haurém de creure que no serán tals jochs florals lo que s' fassi a Tortosa sino uns jochs de... mans polítichs.

Es molt probable que de no haver arribat ahir retornin avuy a Tarragona lo Sr. Governador y sa distingida senyora que, com diguerem s' ausentaren fa poch de la vehina ciutat.

A causa d' una averia que fa alguns dias s' ocasioná en la caldera d' alimentació de la fábrica de teixits de seda, s' tingueren que paralisar los treballs, essent molt probable que avuy ó dilluns enjegi novament.

En las Carreras Ciclistas verificadas ahir a Vilafranca del Panadés donaren lo següent resultat:

- 1.ª Carrera: Local (8 toms); reservada pels corredors de la mateixa.—Premis: 2 objectes d' art.—Obtingueren premi, Rafuls y Espinag.
- 2.ª Carrera: Nacional professional, (12 toms).—Premis: 75—80—y—50 ptas.
- Primera serie.—Abadal y Bonafoa.
- Segona serie.—Gomez y Verray.
- Final. (6 toms).—Porta trein Gomez.
- Sortiren vencedors, Abadal, primer premi; Gomez, segon; y Ferraz, tercer.

3.ª Carrera: Amateurs, (10 toms).—Premis: 2 objectes d' art.—Primer, Sagrañes; segon Gasch.

4.ª Carrera: Nacional (Consolació).—Premis: 50—35—25 ptas.—Primer, Bonafoa; segon, Sebastián; y tercer, Maso.

Llegim en un confrare de Barcelona:

«Al cap d' avall sembla que s' determinen. Se diu que dissapte sortiran de Barcelona y vindrán a predicar la «bonaventura» en plé Camp de Tarragona, los desconeguts varons don Joseph de Vilalta, don Salvador Font, don Francisco Rovira y don Enrich Nogués, en nom y representació dels «homs de la terra» lo més célebre de tots los pallassos de la política espanyola, don Francisco Romero Robledo.

Diguinloshi que vinguin, que aquí 'ls esperém y veuran com se llueix la gent de Reus y Tarragona. Per pochos que treballin la cosa podrán constituir comités per l' estil del que han constituit a Manresa, que té per president a un pobre home, couer per mes senyas que tot lo dia va ensenyant pels carrers, y a tothom que troba, una carta que li ha dirigit en Romero Robledo ab lo comensament del «Queridísimo amigo».

Lo mes estrany, diu lo couer, es que don Francisco no m' conegui a mí y jo no conegui a n' ell.»

Avuy deuen obrirse novament las escuelas de primera ensenyansa de la provincia per haverse acabat en lo dia d' ahir lo periodo de las vagas.

A consecuencia de las darreras plujas se troban en prou mal estat alguns trossos de carretera de las d' aquest terme, quedant encara en moltes cunetas bona cantitat d' aygua embassada.

En lo decret enviat per lo senyor ministre de la Guerra a la firma de S. M. se cridan, en efecte, a las files los 11.696 minyons procedents de reemplaços anteriors que gosavan d' excepcions de servey y que en la revisió del any actual han obtingut la declaració de soldats, corresponentloshi per son número servir en actiu a lo menos un any.

En quant als 20 000 minyons més que hi ha disponibles pera cubrir las baixas que produeixi lo passe a la primera reserva dels soldats del reemplaç de 1897, que compleixen ara los tres anys de servey en files, no son excedents de cupo 1899, com podria entendres per lo que diuen alguns periódichs, sino reclutas compresos dintre del cupe que s' exigí l' any

últim, y que quedaran ab llicencia illimitada en sus llers, per excés de foras, al ser anob rida d' eib oi de... D' aquest imp lo, a pesar de no haverse verificat cap allistament ni cap sorteig l' any actual, se cubreixen las beixas prohibidas per lo llicenciament dels que compleixen son servy actiu.] En 1901 hi haurá quito, entrant en ella als vint anys los que haurian degut entrar en lo corrent als dinou. Y així s' passará de la lligilació antiga á la moderna, en punt á la edat senyalada para l' ingrés dels reclutas en las filas.

Comissionat per lo Govern de S. M. y per la Diputació provincial de Barcelona para fer estudis á París, he sortit ab direcció á la capital de Fransa l' enginyer director de la Granja experimental.

Ha sigut firmat ja per S. M. la Reina Regent, lo Real decret, prorrogant la subvenció per dos anys més de 300.000 pessetas, para las Obras del port de la ve-hina ciutat.

Los agricultors del terme de Constantí, se mostran bastant satisfets per lo bon aspecte que presentan aquells camps para la próxima cullita, degut á les últimas plujes.

La Comissió provincial ha senyalat los días 15 y 29 para celebrar sessió durant lo próxim mes de Septiembre.

A Tortosa, Gandesa y Falset, se procedirá á la elecció del càrrech de habilitat de primera ensenyansa lo 8 de Septiembre próxim, á los onze de son matí, en lo local que tinguin á bé senyalar los respectius alcaldes.

Diuben de Valls que en breu quedarà terminada la iglesia de las Germanetas dels pobres.

Los inginyers D. Pelegrí Sans y D. Francisco de Quevedo, atecles á la Qefatura d' aquesta provincia, hon sigut trasladats al Ministeri d'Obras públicas, negociat de carreteras.

Comunican de Gijón que trobantse abir en un café l' italiá que havia sigut detingut lo dia anterior, la policia l' va tornar á agafar en virtud d' ordre del ministeri de la Governació.

Interrogat lo detingut, va dir que treballava en una fabrica de vidre de Bilbao, ahont té la seva familia.

S' ha telegrafiat á la capitel de Viscaya, demanant informes del detingut.

També s' ha telegrafiat al embaixador d' Italia, comunicantli la detenció.

Se diu que aquesta obeheix al fet de saberse á Madrid que á Gijón s' esperava l' arribada d' un anarquista perillós.

Hem rebut lo número 27 de la ilustrada Revista «La Palma», portaveu de la societat de dit nom.

Li agraheim las ratlles que al donar noticia de las ensopegadas que hem sofert, nos dedica.

L' actual mal' estat de la industria cotonera, casi la única que dona vida á Vilanova y Geltrú, ha ocasionat, y qui sap ocasionará mes encara, falta de treball á sos obrers. En aquestas circunstancias tant poch agradables para tots, hi ha que fer quant sia possible para procurar treball als que no'n tenen, fent las milloras que s' considerin mes útils en camins, carrers y carreteras avans que recorrer als socorreguts, que may son bastants y sempre depriments.

Anuncis particulars

Finalment ¡oh lectors!
Podem anunciar que ha sigut venant lo terrible mal venéreo y sifilitich.
Para més detalls llegeixis en 4.ª página **Miraculosos confits ó Inyecció anti-venéreas y Roobs anti-sifilitich COSTANZI.**

Colegi de la Inmaculada Concepció para senyoretas

Acuest acreditat colégi inaugura lo 15 de Septiembre las classes de Piano, Dibuix, Pintura y Escultura y Francés. Ademés de la ensenyansa literaria y Labors en tota sa extensió, hi haurá un curs de **Lenceria** para las senyoretas que desitgin apendre la confecció de roba blanca.
Totas las assignaturas se donarán per Professors competents.
S' admeten pensionistas, mitj pensionistas y recomenadas.
Carrer de la Font, núm. 2.

AVIS

La Camiseria de **JOSEPH MARTORELL**, s' ha trasladat del Arrabal Santa Anna, núm. 10, al carrer de Monterols, núm. 40.

Gran novetat en corbateria, géneros de punt botons y gemelos para camisas.
Se confeccionan calsetets, camisas, colls y punys.
Especialtat en la mida

Colegi de 1.ª y 2.ª ensenyansa

Escola de Comers
DEL INSTITUT DEREUS
Director espiritual

Rnt. Doctor **D. RAMON MINGUE L.**

Están obertas las matrículas para la segona ensenyansa, Teneduria de Llibres, Francés, Ingles, Italiá, Carerras Mercantils de Perit y Professor; tots los graus de la primera ensenyansa, Música, Dibuix y Gimnassia.
Nostra Escola de Comers es la única d' aquesta provincia, que per l' Excm. senyor Mi-istre d' Instrucció pública y Bellas Arts, te concedida comissió de exámenes de la Escola Oficial de Comers de Barcelona.
Para totas las ensenyansas s' adm-ten alumnos interns, mitj pensionistas, encarregats y externs.
Para més detalls dirigitse á la Secretaria del Colegi.

Lo Director,
JOSEPH OLLE.

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

DE NTRA. SRA. DE MISERICORDIA
DIRIGIT PER
D. Joseph Maria Domingo
Llicenciat en Ciéncias

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.

Lo dia primer de Juny doná principi un curs preparatori para l' exámen d' ingrés indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuarán obertas las classes de Párvuls, Elemental Superior y las especials para Senyoretas de 8 á 9 y de 12 á 1.

Lo dia 15 del proxim Setembre s' obrirá la matrícula para las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnassia, solfeig y música vocal é instrumental; totas á carrech de reputats Professors.

Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.
Director espiritual lo Rvmt. D. Pau Cesari.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdelitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Diposit general. **Farmacia de A. SERRA.—REUS.**

De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerías.

CENTRO DE TRADUCCIONS

Escola de Teneduria, Francés, Inglés y demás estudis de Comers
DIRIGIDA PER

D. ZACARIAS HERRERO
Graduat de la Escola Superior de Comers de Barcelona
MONTEROLS, 10, segon.—REUS.

Primera y única d' aquesta ciutat ab títol ó qual director perteneixi á la carrera y ab dedicació exclusiva á la ensenyansa mercantil.

Honoraris, cinch pessetas mensuals

Professor de Religio lo Rvmt. D. Joan Ribes.
Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y l' tracte ab los pensionistas es de familia; procurantlosi una alimentació abundant y nutritiva.
S' admeten pensionistas, mitj-pensionistas y externs.
08 ab Reus 27 de Maig de 1900.

COLEGI DE NTRA. SRA. DEL PILAR

DIRIGIT PER
D. Angela Maleras Fabregat
Desde el primer de Septiembre quedan obertas en dit colégi, establert en lo carrer de Santa Anna núm. 21, primer, las classes corresponents a la instrucció primaria, y superior, las de labors y las de Dibuix, Música y Francés. Clases especials de 8 á 9 del matí y de 12 á una de la tarde.

Telégramas

Madrid 31.

Dinen de Vigo que 'ls principals personatges de la població se mostran molt satisfets de la rebuda que s' ha fet als Reys encara que reconeguent que als «viscas» donats á aquestas s' hi han barrejat los «viscas» á las «traifias».

Avuy á las deu, debía desembarcar lo senyor Silvela y rebre al Ajuntament.

Se deya també que una Comissió de la Cambra de Comers y d' otras Corporacions industrials lo visitarfa demanantli la revocació de la Real ordre que va proibir á Vigo la pesca de la «traifia».

—Las iluminacions d' anit van ser espléndidas.
—Van cremarse molts focs artificials.

—Los Reys al dematí, no baixarán de bordo. A la tarde visitarán una fabrica de conservas.

Demá lo «Girald» anirá á las bocas del Miño y ria d' Arosa.

Lo dia tres á la tarde, arribará al Ferrol.
Los despachos oficials confirman aquestas noticias.

—Lo ministre de la Governació insisteix en negar s' hagi fet cap detenció en los punts que 'ls Reys visiten.

La única detenció feta fou la d' un obrer italiá que va semblar sospitós; mes atesos los documents que ha rebut lo senyor Dato acreditatius de la personalitat del detingut, aquest hasigut posat en llibertat, resultant ser un treballador de la fabrica «La Vizcaya».

—Dinen de Santander que quan hi hagi 'ls Reys, se 'ls hi oferirá un dinar á bordo del «Joaquim del Piélago».

París 31.

Lo Govern dels Estats Units ha comunicat oficialment á las potencias, que está disposat á evacuar lo territori xino y negociar la pau ab en Li-Hung-Xeng.

Afegeix la comunicació oficial que 'l govern rus es de la mateixa opinió.

Aquesta inteligencia ha causat molta sorpresa á tot arreu.

La premsa europea, en general, considera que l' evacuació significaría un acte de debilitat, y que 'ls xinos, á lo menos, ho pensarian aixís.

Las missions de totes las religions y sectas demanan que s' conservin las tropas á Xina, indefinidamente.

Un membre del gabinet yanqui ha declarat que ell creu que las tropas americanas haurán abandonat lo territori xino al comensament del mes de novembre.

Isap. C. Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

Secció oficial

Registre civil
del dia 31 de Agost de 1900

Naixements
Jaume Barberá Fort, de Tomás y Francisca.—Magdalena Nogués Paig, de Joseph y Magdalena.—Rosa Miralles Casals, de Pere y Rosa.

Matrimonis
Cap.

Defuncions
Valentí Castells Juncosa, 75 anys, Alt de Sant Pera.—Maria Folch Esposa, 72 anys, Hospital Civil.

Secció religiosa

Sant a' avuy.—Sant Jil.
Sant de demá.—Sant Esteva.

Secoló comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 30
 De Génova y esc., en 7 dies, v. Alcira, de 650 toneladas, ab booyes buyls, consignat a D. Anton Mas.
 De Marsella y esc., en 4 dies, v. Cabo Trafalger, de 1.213 ts., ab tránzit, consignat a D. Marián Peres.
 De Barcelona, en 6 horas, v. Cifuentes, de 446 toneladas, ab tránzit, consignat als Srs. Fills de B. Lopez.
Despatxades
 Pera Bilbao y esc. v. Cabo Trafalger, ab efectes.
 Pera Málaga y esc. v. Alcira, ab efectes.
 Pera Bilbao y esc. v. Cifuentes, ab efectes.

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotizació a Barcelona a les 4 de la tarde d'ahir.
 Interior 74' Cubas del 86 87'50
 Colonial 117'50 Cubas del 90 73'31
 Orenses 24'40 Amortizable 92'40
 Norts 57'60 Ob. 5 p^s Almansa
 Alicante 84'56 Id. 3 p^s Franses 52'62
 Filipinas
 PARIS MADRID
 Exterior 73'25 Interior 73'86

GIROS

Paris 99' Londres 32'47
 Se reben ordres pera operacions de Borsa Compra y venta al contat de tots classe de valors cotizables de Borsa. Descompte de coupons y compra de monedas de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant, Joaquim Sociats
 CARRER SANTA ANNA, 28.

Cotizació a Barcelona a les 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	73'97	Aduenas	
Amortizable 5 0/0	92'50	Norts	57'60
Colonial	117'50	Alicante	84'70
Cubas 1888	87'50	Orenses	24'50
Cubas 1890	73'25	Obs. 6 Franses	98'
Filipinas	92'	Id. 3 0/0 id.	52'62
Exterior Paris	73'20	Id. Almansa 3 0/0	

GIROS

Paris 29' Londres 32'47
 Ordres de Borsa pera Barcelona, Madrid y Paris.—
 Compra y venta al contat de tota classe de valors.—
 Descompte de coupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Col. legi de Corredors de Comerç de la Plassa de Reus.
CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dies fetxa.	32'	32'	31'10
» 3 dies vista			
» vista	32'35		32'40
Paris 8 dies vista			
» vista	28'80	29'80	29'
Marsella 90 dies fetxa			
» 8 vista			
VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.

ACCIONS

	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense.		675
Industrial Farinera	675	
Banoh de Reus de Descomptes y Prestams	700	
Manufacturera de Algodón		150
C. Reusense de Tranvias	25	
C. Reusense de Tranvias privilegiadas 5 per 100	300	350

MIRACULOSOS CONFITS COSTANZI

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

A. SALVATI COSTANZI
 Carrer Diputació, 135.
 Barcelona

No poch envejosos sofreixen grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totas nacions los Remeyes Costanzi, que han curat mils de malalts de venéreo y sífilis encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys. Dits medicaments sen d'efecte tan maravellós pera 'ls estrenyiments uretrals, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant además las perillosas candelillas. En dos ó tres dias será radicalment curada la purgació recent y en cinch ó sis dias la crónica y gota militar. Inmillorable pera las úlceras y fluis blanch de las donas, arenillas y catarros de la vejiga, escozores uretrales, cálculs, retencions d'orina y demás infeccions genito-urinarias y especialment la sífilis encare sent hereditaria. Pera la curació de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, porque es l'únic que no conté loduro de Potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectos de tals sustancias, tan desagrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malalties no molt fácils de curar. Lo Roob te además la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incrédols se 'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 135, Barcelona.—
 Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar inyeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Kraseo, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'60. Dits medicaments están de venta en tolas las Farmacias. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Drogueria de D. Francisco Freixa Plassa de Prim, 1.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens

que regirá desde 13 de Setembre 1900

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4'10, 5'45, 9'00.—
 Tarde: 12'35, 2'32, 3'56, 5'20 y 6'44.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4'56, 7'21 y 10'49.
 —Tarde: 1'45, 3'15, 4'39 y 6'03.—Nit: 7'25.

Reus 26 d'Agost de 1900.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Sejven al carrer primer del Roser núm. 4.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

Publicacions regionalistas que s'raben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya; «Diari de Catalunya», «Jovenut»; setmanari; «L'Art del Pagés», quinzeneri; «Lo Teatro Regional», setmanari; «Lo Teste Catalá» setmanari, tots de Barcelona.—«La Veu del Ampurdá», setmanari, de Figueras.—«La Veu de Montserrat», setmanari, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari, de Blanes.—«L'Olut», setmanari, y «Sanoh Nova», de Olot.—«Lo Geronés», setmanari, de Girona.—«La Veu del Vallés» setmanari, de Granollers.—«Lo Vendrellenoh», setmanari, del Vendrell.—«Lo Camp de Tarragona», setmanari, de Tarragona.—«La Veu de Tortosa», setmanari, de Tortosa.—«La Revista Gallega», setmanari de Coruña (Galicia).—«Euskalduna», setmanari de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», de Alcañiz y «El Compromiso» de Caspe (Aragó).

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita a una casa de comerç no son precisament las alabansas inusitadas ni 'l reclám de falsos remittits y certificats, medís molt empleats en las grans capitals; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa inconparroquiá y de cada parroquiá un propagandista entusiasta.

Son molts los que han acudit a consultarme creguts d'estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s'han convertit de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d'aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantias que no olvida 'l públich.

Braguers de tota classe lo més práctic y modern pera la curació de las hernias

Especialitat en braguerets de cauchuc pera la completa y prompta curació dels tendres infants.

Elastichs omoplátics pera evitar lo carregament d'espatillas.

Faixas hipogástricas pera corretjir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgia especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT LA CREU ROJA PLASSA DE PRIM-REUS

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA,

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha meregut la primera edició d'aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que s'vegé agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregut convenient procedir a sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volumen en 8.º major de 440 páginas y s'ven al preu de 6 rals l'exemplar en aquesta impremta.